

VERSLAG GOAB-KRING VELUWE FLEVOLAND

Dit is het verslag van de kenniskring GOAB Noord-Holland en Zuid Holland Noord, die plaatsvond op 24 juni 2025 van 09:30 – 11.30. Er waren 22 beleidsmedewerkers van 20 gemeenten en 2 kenniskringleiders.

AGENDA

1. Welkom
2. Nieuws GOAB
3. OAB 2026
4. Ve in de kinderdagopvang
5. In de etalage
6. Evaluatie en afronding

NIEUWS GOAB

Wet/regelgeving en Kamerbrieven

- **SPUK GOAB:** Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft op 21 mei een brief naar de Kamer gestuurd waarin staat dat de SPUK GOAB per 2027 zal worden omgezet naar een Bijzondere Fondsuitkering (BFU). Dit sluit aan op de huidige looptijd van de SPUK, tot eind 2026. Echter is voor omzetting naar een BFU een wetswijziging nodig en dat kent een doorlooptijd. Het ministerie van OCW werkt aan een meer precieze planning en zal jullie daarvan op de hoogte houden. De brief van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 21 mei meldt ook, zoals ook in het hoofdlijnenakkoord van dit kabinet stond, dat alle SPUK's met ingang van 1 januari 2026 met 10% worden gekort. Die korting geldt ook voor de SPUK GOAB voor het jaar 2026, ook al loopt deze SPUK door tot eind 2026. Eind september 2025 ontvangen gemeenten van DUO een brief met daarin het voorlopige bedrag OAB voor het jaar 2026. De SPUK wordt jaarlijks geïndexeerd. De middelen in de BFU worden beleids- en bestedingsvrij uitgekeerd. Bij de BFU kan wel (verplichte) informatie opgevraagd worden. Welke informatie dat is, wordt nader uitgewerkt door OCW. Deze informatie hoeft echter niet gecontroleerd te worden door een accountant wat bij een SPUK wel het geval is. Doordat er de mogelijkheid is om informatie op te vragen, wordt het gemakkelijker voor het Rijk om te kijken of de doelen bereikt worden, of de uitkering aansluit bij de kosten van gemeenten en of de verdeling nog passend is. Daarbij kan de door de gemeente verstrekte informatie nooit leiden tot terugvordering van verstrekte BFU-middelen.
- De Voorjaarsnota 2025 kondigde toch een **indexering** fiscaal maximum 2026 aan voor de kinderopvang. De maximum uurprijzen in 2026 worden geïndexeerd aan de hand van een gemiddelde van de loon- en prijsontwikkeling in de economie. Het indexeringspercentage voor 2026 bedraagt 4,84%. De maximum uurprijs voor dagopvang voor 2026 komt daarmee uit op € 11,23. Ook worden stappen gezet in de verdere **uitwerking** richting 'bijna gratis' kinderopvang. Het drempelinkomen voor 96% vergoeding wordt in 2026 verhoogd naar € 56.400 (1,5x modaal), dit is voor 2025 € 47.400. Ook hogere inkomens krijgen meer tegemoetkoming. Bij bijvoorbeeld € 80.000 wordt dit 85,9%, dit is in 2025 82,7%. Voor de val van het kabinet werd 2029 als streefdatum genoemd voor de invoering van bijna gratis kinderopvang. De gevolgen van de val van het kabinet voor deze datum zijn nog niet bekend.

Onderzoeken en handreikingen

- **Onderzoek** naar kansen op een goede start (Sardes/SEO) in het basisonderwijs voor jonge kinderen uit kwetsbare maatschappelijke groepen. Op basis van een risico- en impactanalyse worden zes beleidsmaatregelen aanbevolen:
 1. Verlaging van de leerplichtleeftijd naar vier jaar: Dit vergroot de deelname van doelgroepkinderen en vermindert ongelijkheden bij de start in het basisonderwijs.
 2. Urenuitbreiding van voorschoolse educatie: Vroeger starten, bijvoorbeeld vanaf twee jaar, kan ontwikkelingsverschillen verkleinen, mits de kwaliteit gewaarborgd blijft.
 3. Betere beschikbaarheid en bereikbaarheid van voorzieningen: Integratie van voorschoolse educatie in kinderdagopvang kan segregatie verminderen en deelname van werkende ouders vergroten.
 4. Professionalisering en coaching van pedagogisch medewerkers: Doorlopende scholing en ondersteuning verbeteren de ontwikkelkansen van kinderen.
 5. Verbetering van vroegschoolse educatie in het basisonderwijs: Kleinere klassen en betere beroepskracht-kind ratio's in groepen 1 en 2 verhogen de onderwijskwaliteit.
 6. Gezinsondersteuning: Stimuleren van ontwikkelingsondersteunend gedrag in de thuissituatie vraagt om een duurzame, op maat gemaakte aanpak.

Het verplichten van ve aan doelgroepkinderen vve wordt afgeraden vanwege inbreuk keuzevrijheid ouders en stigmatisering.

- **Staat** van het Onderwijs 2025. Inspectie stelt dat de vroegschoolse educatie op de meeste basisscholen in orde is. De doorgaande lijn met voorscholen kan beter. De Inspectie beveelt scholen aan hier echt werk van te maken.
- **Handreiking** Inclusieve Kinderopvang (Sardes). Sardes heeft in opdracht van de ministeries van SZW, OCW en VWS de handreiking 'Op weg naar inclusieve kinderopvang' geschreven. Deze handreiking helpt gemeenten, kinderopvangorganisaties, onderwijs en jeugdhulp op weg naar een gezamenlijke en inclusieve ontwikkelomgeving voor jonge kinderen. De handreiking is opgebouwd als een routekaart: geen vast pad, maar een flexibele leidraad die je helpt je eigen route naar inclusieve opvang te bepalen. De reis begint bij het verkennen van de gezamenlijke ambitie, en voert langs thema's als samenwerking, bekostiging, personele inzet en ouderbetrokkenheid. De route bestaat uit vier fasen:
 1. Oriënteren op inclusieve kinderopvang
 2. Verkennen van de lokale situatie en kansen
 3. Concrete plannen maken
 4. In de praktijk brengen en ontwikkelen

Elke fase bevat praktische vragen, voorbeelden en reflectietools om het gesprek te voeren en concrete stappen te zetten.

- **OESO** rapport vroeg investeren voor meer gelijke kansen. Het rapport legt de nadruk op de zwaksten. Er wordt gepleit om voor hen VVE betaalbaar, beschikbaar en toegankelijk te maken. Daarnaast pleit de Oeso voor kruisbestuiving: zorg voor vermenging van algemeen beleid met specifiek beleid voor thema's met veel kwetsbare kinderen. Denk aan een brede cross - sectorale aanpak, met coördinatie van educatie voor jonge kinderen met andere sociale en gezondheidsvoorzieningen voor kinderen en ouders.
- **Impact ve** in Nederland (NRO). In maart 2022 schreven Karin Van der Heijden en Ijsbrand Jepma van Sardes in opdracht van het NRO een impactanalyse voorschoolse educatie. In maart 2025 actualiseerden zij deze. Drie vragen worden beantwoord:
 - Wat is voorschoolse educatie?
 - Wat zijn de effecten van voorschoolse educatie?
 - Wat draagt bij aan de effectiviteit van voorschoolse educatie?

Effecten worden gezien op korte termijn (bij start op school op taal-, sociaal emotionele ontwikkeling en fijne motoriek), middellange termijn (woordenschat) en lange termijn (betere arbeidsmarktpositie). Aan dit effect dragen bij: Educatieve kwaliteit, duur programma, intensiteit programma,

oudercomponent, professionalisering PM'ers, gebruik programma's, kleine groepen en doorgaande leerlijnen.

- [Leidraad](#) Functioneel taalonderwijs groep 1 en 2 (NRO). Deze leidraad biedt scholen handvatten om hun taalonderwijs voor kleuters vorm te geven, passend bij hun leefwereld. De leidraad ondersteunt leerkrachten, team- en schoolleiders bij het maken van bewuste en onderbouwde keuzes in hun onderwijsaanpak. Op basis van internationale wetenschappelijke literatuur zijn zes praktische aanbevelingen uitgewerkt, zoals: benut elke taalkans, bevorder rijke taalproductie en betrek de thuisomgeving van leerlingen. Bij elke aanbeveling zijn concrete materialen en activiteiten beschikbaar, zoals checklists en werkvormen. Deze leidraad sluit aan bij de bestaande leidraad voor groep 3-8 en zorgt voor een sterke, doorlopende leerlijn in taalonderwijs.

GOAB producten/verslagen/bijeenkomsten

- [Webinar](#) ve aantrekkelijk houden: in gesprek met onder andere bestuurders en managers pedagogiek van onder andere Doornik, Kind & Co Ludens, Tinteltuyn, en SWW. Ook Sardes zat aan tafel als auteur van de Handreiking Bekostiging voorschoolse educatie. Aan bod kwamen vragen als: Wat hebben organisaties nodig om het ve-aanbod te kunnen en willen blijven voorzien? Wat willen zij behouden en op welk vlak hebben ze iets nieuws nodig? Het webinar is opgenomen in een studio en terug te zien.
- [Kennisclip](#) samenwerken rond jonge kind. De CED-Groep ontwikkelde binnen het GOAB-traject een korte kennisclip. Deze clip helpt gemeenten om jonge kinderen en hun ouders goed in beeld te krijgen én te houden. Daarnaast stimuleert de clip een geïntegreerde en doorgaande aanpak voor het jonge kind. In tien minuten worden jullie geïnformeerd over het belang van een kansrijke start. We laten zien hoe je als gemeente, samen met ketenpartners, domein overstijgend kunt werken om de kansen van elk jong kind te vergroten. Met voorbeelden van programma's en initiatieven tonen we hoe je zo'n ketenaanpak rond het jonge kind succesvol vormgeeft.
- [Factsheet](#) wat werkt in vve. Onderzoeken over de kwaliteit en opbrengsten van vve zijn bij elkaar gebracht, waarna is gekeken naar de waarde van deze onderzoeken. De factoren zijn op verschillende niveaus ingedeeld en op een rij gezet van kind tot en met de gemeente. Kort samengevat profiteren kinderen uit gezinnen met een grotere achterstand (lage sociaal-economische status, lage opleiding en niet-westerse achtergrond) meer van vve dan andere kinderen, is het betrekken van ouders bij de ontwikkeling van kinderen effectief, draagt professionalisering en bijscholing van beroepskrachten bij aan een hogere educatieve kwaliteit en hangt een hogere educatieve kwaliteit vervolgens samen met betere uitkomsten.

Op verzoek van OCW (geen GOAB):

- [Webinar](#) Faciliteren samenwerking ouders rondom jonge kind. Donderdag 3 juli van 9.30 – 11.00 uur georganiseerd door het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Centraal staat de vraag hoe je, als schoolbestuur, gemeente, of VE-aanbieder, deze samenwerking goed kan faciliteren.

Verduidelijking over de webinar 'samenwerking ouders rondom jonge kind'

Iedereen is welkom om aan te sluiten bij de webinar, deze is niet alleen voor gemeenten.

OAB 2026

Er zijn op dit moment meerdere ontwikkelingen gaande rondom het onderwijsachterstandenbeleid. Denk aan de 10% korting op het OAB-budget vanaf 2026, de indexering op het fiscaal maximumtarief voor de kinderopvang met als gevolg dat de ve-subsidie voor gemeenten zal stijgen. Ook komt het slotjaar van de GOAB-periode 2023-2026 eraan, waarin eventueel opgebouwde reserves grotendeels opgemaakt moeten worden. Naast financiële ontwikkelingen zijn er ook politieke ontwikkelingen: op 29 oktober 2025 zijn er landelijke verkiezingen en op 18 maart 2026 gemeenteraadsverkiezingen. Hoe wordt binnen gemeenten nagedacht over het voorbereiden van een mogelijk nieuwe wethouder en mogelijk nieuwe raadsleden op het OAB, ook in relatie tot financiële ontwikkelingen?

Samenvatting van het gesprek

Gemeenten vragen zich af of er al iets bekend is over eventuele wijzigingen in de hoogte van de bedragen die richting het gemeentefonds gaan? Dat is niet het geval. Gemeenten kunnen er wel vanuit gaan dat de 10% korting wordt berekend over het budget dat ze dit jaar hebben ontvangen, als er geen grote schommelingen zijn geweest in het budget en er geen belangrijke demografische wijzigingen in de gemeente zijn geweest. Gemeenten maken zich zorgen om de korting, met name in combinatie met de KOT die wel geïndexeerd wordt. Zijn er ook gemeenten die niet meegaan in die indexatie vragen ze zich af? Er zijn wel gemeenten die daarvoor kiezen, er is geen enkele verplichting om mee te gaan in de indexatie. Een van de gemeenten heeft vorig jaar onderzoek laten doen naar het koptarief dat ze bieden voor vve, daar bleek uit dat dat al vrij hoog was. Ze hebben toen niet geïndexeerd. Een andere gemeente benoemt dat bij hen in de subsidieregeling staat dat het geldende maximale KOT-tarief als basis voor het vve-bedrag geldt. Dan kun je daar niet zomaar vanaf wijken en moet je voor het KOT-deel van het tarief indexeren. Voor een eventuele vve-plus hoeft je dat dan niet perse te doen. Een van de deelnemers benoemt: als we het niet meer kunnen betalen vanwege de korting op het budget in combinatie met hogere kosten, dan moeten de ouders meer gaan betalen. Dat staat haaks op alles wat we uitstralen en wat ik wil uitstralen rondom kansengelijkheid. Iedereen heeft daar recht op.

Aan de andere kant wordt het voor de aanbieders ook steeds lastiger om kostenneutraal vve aan te bieden als de prijzen niet meestijgen, zeker als er weinig vve-kinderen in de groep zitten. Verschillende gemeenten hebben er mee te maken dat aanbieders geen vve meer willen bieden. Een van de gemeenten heeft ervoor gekozen om het bieden van vve te stimuleren dat alle organisaties voor minimaal 2 vve-peuters het vve-jaarbedrag krijgen, dus om ieder geval de scholing en het materiaal kunnen aanschaffen. Dat is vrij besteedbaar budget, zodat we ze in ieder geval stimuleren dat het wel vve-locaties blijven. De kenniskringleider benoemt dat het kostenneutraal draaien van een vve-groep met 1 of 2 vve-kinderen in de groep bijna niet te doen is. Dan moet je gauw richting de 5, 6, en wellicht ook 8 vve-kinderen, afhankelijk van van het kop-tarief. Er zijn dan constructies met een basisbedrag (instandhoudinssubsidie) gecombineerd met een kop-tarief. Of je moet toch besluiten dat het inderdaad niet houdbaar is. Meerdere gemeenten geven aan dat aanbieders het lastig vinden om tot goed gemengde groepen te komen. Aanbieders hanteren soms ook een 40-weeken tarief (peuteropvang) en een 52-weeken tarief (kinderdagopvang) waarbij het 40-weekentarief hoger is. Om te voorkomen dat vve voor ouders duurder is dan kinderdagopvang heeft een van de gemeenten in de subsidieregeling voor vve vastgelegd dat de gevraagde ouderbijdrage niet meer mag zijn dan het KOT-tarief.

Een van de gemeenten vraagt: wij hebben overwogen of er mogelijkheden zijn voor gratis dagdelen voor niet KOT-ouders en niet voor wel KOT-ouders. Heeft iemand daar ervaring mee? Antwoord kenniskringleider: Dit is een technisch ingewikkelde constructie. Dan moet je met elke ouder een afrekening houden. Wat heb jij teruggekregen van de belastingdienst en wat moeten wij daar nog op aanvullen? Geen van de aanwezige gemeenten doet dit zo.

VE IN DE KINDERDAGOPVANG

We gaan met elkaar in gesprek over vve in de kinderdagopvang. Wettelijk gezien is dit toegestaan: maximaal 6 uur per dag in de kinderdagopvang mag meetellen als vve-aanbod. Landelijk zien we steeds meer gemeenten die het mogelijk maken om vve in de kinderdagopvang aan te bieden. Er zijn ook gemeenten die dit tegenhouden en vasthouden aan het vve-aanbod in de peuteropvang. Vve in de kinderdagopvang kent voor- en nadelen. In een recente [beleidsreactie](#) van OCW worden gemeenten opgeroepen vve in de dagopvang mogelijk te maken om een zo groot mogelijk bereik van de doelgroep te stimuleren.

Samenvatting van uitwisseling

In één van de gemeenten wordt Voor- en Vroegschoolse Educatie (VE) ook aangeboden binnen de kinderdagopvang. Dit is bewust zo ingericht om VE laagdrempelig in elke kern beschikbaar te maken. Kinderen krijgen via het CJG een VE-indicatie en kunnen in hun eigen groep blijven. Omdat de gemeente werkt met groepsfinanciering, is er geen discussie over een tekort aan VE-peuters. Het bereik is groot en medewerkers

zijn VE-geschoold. Tijdens de jaarverantwoording van de LEA VVE 2024 bleek dat 53 van de 54 doelgroepkinderen bereikt zijn, bijna 100%. Daarbij is in beleid vastgelegd dat VE al vanaf 2 jaar wordt aangeboden.

Eén gemeente geeft aan dat per 1 september een pilot start waarbij de VVE-aanbieder een lokaal huurt binnen een kinderopvanglocatie (twee verschillende organisaties). Het lokaal voldoet aan alle VVE-voorwaarden. Kinderen krijgen in de ochtend VVE en stromen in de middag door naar de reguliere dagopvang. Zo zien zij dezelfde pedagogisch medewerkers, die allemaal VVE-geschoold zijn. De kinderen staan contractueel bij de VVE-aanbieder ingeschreven. Met deze pilot wordt onderzocht tegen welke administratieve en financiële knelpunten men aanloopt.

Gemeenten vragen of de aangekondigde bijzondere uitkering meer ruimte biedt om VVE anders te financieren, bijvoorbeeld door 8 uur per dag aan te bieden. De kenniskringleider antwoordt: de verplichtingen blijven zoals ze zijn: 960 uur per jaar, met maximaal 6 uur per dag. Of er meer vrijheid komt in organisatievormen is nog niet bekend. Een deelnemer stelt hierop de vraag of gemeenten gekort kunnen worden als zij de bijzondere uitkering wel anders organiseren. Hierop is het antwoord dat de regeling nog niet ver genoeg is uitgewerkt om hier uitspraken over te doen. De 8 uur per week is ook een kwaliteitsnorm met een pedagogische gedachte daarachter.

Gemeenten signaleren dat grote kinderopvangorganisaties VVE binnen de dagopvang lastig rond krijgen in hun bedrijfsvoering. Door de 6-uursregeling kunnen kinderen geen volledige dagen worden geplaatst, waardoor ouders afhaken. Dit heeft ertoe geleid dat VVE is verschoven naar de peuteropvang. Gemeenten hebben pilots besproken, maar aanbieders geven aan dat dit bedrijfseconomisch te kostbaar is.

De wens om VE in de kinderopvang te realiseren is er wel, maar kinderopvangorganisaties wijzen vaak op de financiële haalbaarheid. Tegelijkertijd zijn er ook aanbieders die het wel doen, en er ook prima mee uitkomen. De verschillen zijn dus groot.

Gemeenten merken op dat peuteropvanglokalen vaak slechts vier dagdelen per week gebruikt worden en BSO-ruimtes pas vanaf half drie in gebruik zijn. Kinderopvangorganisaties benutten hun ruimtes daardoor inefficiënt. Gemeenten vinden dat organisaties deze capaciteit multifunctioneler kunnen inzetten. Een voorbeeld is een VVE-aanbieder die in een bepaald lokaal ook een BSO wil starten om zo de ruimte optimaal te gebruiken.

EVALUATIE EN AFRONDING

Houd de website www.goab.eu in de gaten voor nieuwe handreikingen, verslagen en de planning van bijeenkomsten. Ook kun je je aanmelden voor de LinkedIn-GOAB-groep om op de hoogte te blijven.

De volgende GOAB-kenniskring wordt gehouden op **dinsdag 27 november 2025** van 09.30 uur tot circa 12.00 uur. Dit is een fysieke bijeenkomst, de locatie wordt zo snel mogelijk bekend gemaakt.

Mist een collega op onze GOAB-contactenlijst of staat er een oud-collega op? Laat het weten via s.den.hollander@sardes.nl